

Сто и четиридесет години изминаха от рождението на дядо Ленин. На същия Ленин, чиито младенчески херувимски образ, с къдриците, бе запечатан на някогашните пионерски значки и чието плешиво кубе ни озарява до днес от мавзолея на Червения площад. Някои демократи от мъка и безсилие все повтарят, че той самият въобще не искал да влезе в Мавзолея, а бил молил да бъде погребан до майка си във Волковското гробище. Появиха се даже аргументи, че Ленин се чувствал неуютно в саркофага. На мен ми се струва, че милионите жертви на Гражданска война, на глада и на ЧеКа са достатъчно основание за потомците да не се ръководят от съображения, свързани с личния комфорт на болшевишкия вожд. Все пак никой не прояви интерес към последното желание на нацистките главатарии, екзекутирани в Нюрнберг.

Защо, прочее, така и не можем да се отървем от мумията на "първия сокол - Ленин" * ? Работата не потръгва и това си е. Не потръгна даже при антикомуниста Елцин, още по-малко ще потръгне сега при чекистите. Мавзолеят - това е гранитният калъф на мита за СССР. Митът за страната, в която все пак имало толкова много хубави неща: печени картопки, пионерски огньове, въздушни балони, Артек, сладолед ескимо и червени байрачета. Митът за това, че

"... всяко дете там на училище ходи, и е винаги старецът сит"

Все още помня баладата за малкото индийско момче, което побягнало от своя зъл

господар за да намери убежище при добрия чичко Ленин. *"Той живее далеко, далеко, зад снежните планини, които водят като стъпала към небето, в града с големите къщи и неговите хора го зоват Ленин"*

А може ли нещо да се мери със стихотворението на Константин Симонов за онзи момък от остров Ява, който в затвора, в нощта преди разстрела,

"окован във вериги се надигна на колене от пода и с кръв надраска по стената: Ленин"

. Тоест, имаме работа с планетарен мит. И ако Григорий Явлински пред изборите в 1996 г. на въпрос за погребението на Ленин отговори: "Ленин нека го погребат нашите деца" заради политическата конюнктура и заради левия електорат, ако Елцин се боеше от комунистически бунт след изнасянето на Ленин от Мавзолея, то основата на планетарния мит е много по-дълбока и по-опасна.

Впрочем, на нашите издигнали се до "консуматорското общество" чекисти Ленин абсолютно не им е необходим. Те не се канят да преселват бедняците от комуналките в своите вили. Физически никой не се е изкачвал на Мавзолея от началото на 90-те години насам. Но безгрижният и безсмислен патос на съветската самоувереност се основава на този мавзолей. Не е по силите на чекистите, подвизавали се в КГБ, да заличат онези 70 години, от 1917 до горбачовата перестройка.

Това, разбира се, не можеше да извърши и Хрущов, възстановяващ "ленинските норми на живот". Не можеше и Горбачов, който говореше за "социалистическия избор на дядо си." Не можеше и Михаил Шатров в легендарната си перестроечна пиеса "Дальше, дальше, дальше..." Те всички се опитваха да прогонват сталинизма чрез ленинизма, защото без тази опорна точка се рушеше всичко: историята, миналото, паметта и цялото им светоусещане. А никой не може да отрече зверствата на Ленин: съществува и "Архипелаг Гулаг" и "Черната книга на комунизма", и дори филмът "Чекистът". Но една лъжа се наслажда върху друга лъжа, просто защото съветската действителност не ни дава други опори и друг строителен материал.

Ленин като ловък, талантлив, жесток и безжалостен политик, когато трябва - циник, когато трябва - фанатик, не стесняващ се в своите статии прямо да говори за "масов терор" се оказва нужен на мнозина като посредник между комуната и "социалната държава".

Днешните първокласници го бъркат с царе и императори, но паметниците му си стоят по цялата страна, защото те могат да бъдат изхвърлени на бунището само заедно с цялото съветско минало. Тогава дори и на западните социалисти би им се наложило да се откажат и от червените знамена, и от участието в политиката: щом "човешкото лице" е невъзможно, тогава на социализма му остава единствено тоталитарната мутра.

Не са готови да отхвърлят Ленин дори трескаво вкопчилите се в "братството" и "равенството" европейци. Лениновите Соловки и сталинската Колима, зловещият остров на Фидел, севернокорейската барака и китайската зона - това са все твърдини, охраняващи илюзиите и заблудите на човечеството.

Внуците на дядо

Валерия Новодворская

* - откъс от съветската митологична песен "Два сокола" по стихове на Исаковски:

*"Первый сокол - Ленин,
Второй сокол - Сталин,
Возле них кружились
Соколята стайей..."*

Превод: © Милен Радев